

Na jesen, ko smo vrt docela pospravili, prelopatimo ves vrt, pognojimo pa s hlevskim gnojem samo prvi del, ki je določen za prvo skupino. Sem spadajo vse vrste kapusnic (zelje, ohrovt, rožni kapus, cvetača, kolerabe, rdeče zelje), glavata solata, kumarce, buče, zelena, hren, poré, paradižniki, špinača in krompir.

Drugi del vrta gnojimo spomladi s kompostom ter posadimo z rastlinami druge skupine: solata berivka, repinzel, pesa, črni koren pa tudi špinača in krompir iz prve skupine.

Tretji del vrta ne gnojimo kakor prva dva dela. Določen je za tretjo skupino, ki obsega stročnice (fižol, grah, bob, rdeče in rumeno korenje, čebulo, repo, krešo kakor tudi repinzel), ki smo ga uvrstili tudi v drugo skupino. Stročnicam gnojimo pred setvijo z lesnim pepelom.

Drugo jesen prelopatimo zopet ves vrt. Gnojimo pa s hlevskim gnojem 3. del, kateri sploh ni bil letos gnojen in spomladi nanestimo nanj rastline 1. skupine. Drugi del ne gnojimo sploh nič, ker ga obsejemo z rastlinami tretje skupine. Prvi del pa gnojimo s kompostom, ker je določen za drugo skupino.

Tretjo jesen gnojimo drugi del in obsejemo s prvo skupino. Tretji del gnojimo spomladi s kompostom in obsejemo z drugo skupino rastlin. Prvi del ne gnojimo in obsejemo s tretjo skupino. Tako se skozi tri leta menjuje posestev in s tem izkoristi zemljo najbolje.

Lahko vrtno zemljo pa tudi lahko izrabljamo z dvoletno menjalno setvijo. Pol vrta se gnoji prvo leto in obseje oz. nasadi s kapusnicami, zeleno, porejem, kumarami, paradižniki, bučami, solato, špinačo in krompirjem. Drugi, negnojeni del pa zasadimo s peso, črnim korenem, stročnicami, čebulo, redkvico in korenjem. Stročnicam gnojimo z lesnim pepelom.

Za koline. — Svinjski vrat (šinek) v želodcu.

Iz svežega svinjskega šinka izloči previdno vse kosti, da ostane meso kolikor mogoče celo. Morebitne krpe odreži.

K polovici potrebne soli primešaj ščep solitra in noževo špico zmletega popra. S tem naričaj meso od vseh strani in ga pokapljaj s česnovno vodo. (Česen zdrobi, pomešaj z žlico vode in ožmi skozi čisto krpo.) Meso zgani skupaj in položi za 24 ur v skledo na hlad. Zdaj soli z drugo polovico soli in stlači v obrnjen svinjski želodec. Želodec prereži pri čiščenju le toliko, da ga lahko obrneš in potem spraviš vanj meso. Nategni želodec prav tesno krog mesa in zašpilji odprtine. Čim trdnjše se prijema želodec mesa, tem bolje se pozneje drži meso. Ohlapna mesta zategni ob straneh s špiljami.

To meso položi med dve deski in obteži s kamnom. Drugi dan obrni želodec z deskama vred in zopet obteži. Tretji dan ga stisni med dva lesena križa iz prst širokih deščic. Konci križa morajo segati preko mesa, da se jih lahko zveže med seboj. Tako varno stisnjen povezan želodec obesi v dim. Na pol prekajenemu snami les in ga premesti, nato pa zopet obesi v dim, da se okadijo razreze od lesa.

Konečno odstrani les, poveži želodec križem s špago in obesi v zračni suh prostor. Tak šinek v želodcu se drži najdalje, je izredno okusen in sočen, ter ga lahko narežeš kot suho meso surovega v prav tanké liste, ali pa kuhane in shlajenega.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 6. februarja so pripeljali šepharji 164 kamadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, slanina 12 do 13. Kmetje so pripeljali 8 voz sena po 75 do 85, 1 olave po 70, 1 voz mešane slame po 70, 82 vreč krom-

pirja po 1 do 1,50, 48 vreč čebule po 5-6 (česen 10 do 15), 57 vreč zelja po 2-4. Rž je bila po 1,50, ječmen 1,50, oves 1,25 do 1,50, koruza 1,50, proso 1,50 do 1,75, ajda 1,25 do 1,50, ajdovo pšeno 3,50 do 4,50, fižol 1,50 do 2,50. Kokoš 25 do 40, piščanci 25 do 40, raca 20 do 30, gos 50 do 80, puran 50 do 90. Cell orehi 5-6, luščeni 16-20. Hren 12-14, kartijola 4 do 12, ohrovt 2-3. Kislo zelje 3-4, repa 2. Špinača (kup) 1, radič 1 kg 12 Din. Jabolka 3-5. Mleko 2-3, smetana 10-12, surovo maslo 24 do 32. Jajca 0,75 do 1, med 14 do 20, suha sliva 8 do 12 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 5. febr. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih svinj 93 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 7-9 tednov stari komad 80-90 Din, 3-4 mesece stari 150 do 250 Din, 5-7 mesecev stari 350 do 400 Din, 8-10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 800 do 900 Din, 1 kg žive teže 6,50 do 7,25 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10,50 Din. Prodanih je bilo 53 svinj.

*

Tekme za polet v stratosfero.

Zadnje mesece je večkrat poročalo časopisje, da je nameravanih več poleto v stratosfero (višina z razredčenim zrakom). Pred vsem se hoče podati v stratosfero Kipfer, Piccardov spremljevalec pri lanskem dvigu v višino 17.000 metrov. Ali bode tokrat zraven še tudi profesor Piccard, ni gotovo. Napovedani so tudi stratosferni poleti od francoskih in belgijskih inženjerjev. Oglasil se je tudi Dunajčan in razglašal, da bo letos presenetil radovedne Dunajčane z dvigom v stratosfero.

Dunajsko časopisje poroča to-le: Na Dunaju živeči ogrski grof Teodor Zichy, ki je znan avtomobilski dirkač, in iznajditelj novga višinskega merila, inženjer Ivan Braun, sta izdelala načrt za polet v stratosfero, ki bo uresničen letos koncem marca z denarno pomočjo ameriške družbe. Grof Zichy in inženjer Braun se nameravata dvigniti v

Izprašaj si vest.

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

Ob posinu kmečke svobode bode tudi njen ljubi in oboževani Pavel nekaj več nego grajski kovač ali Pištelakov krčmar na kamenitem pilštajnskem hribu. Baž ono, na kar je bila Ema na Pavla nekaj časa nekoliko nevoljna, je vzraslo veliko, lepo, oboževano in zaželeno, da bi se le uresničilo čim preje. Kmečko gibanje Eme od Pavla ni odvrnilo, ampak jo prikovalo nanj z vsako mislijo in z vsakim utripom ponosnega dekliškega srca, da bo ravno ona žena kmečkega osvoboditelja, voditelja in — vladarja!

IV. POGLAVJE.

Da ples z brezobjestno gospodo ne bo omejen le na hrvaško Zagorje, ampak da se bodo pridružili puntu tudi štajerski kmetje, dokaz za to je dala Slov. Bistrica. Grajski kovač v Lesičnem je

7 zvedel od tamošnjih somišljenikov in enooki Belak je oznanjal kmetom iz Bistriške doline, kako in kaj se je bilo doigralo pred kratkim na Tahovem štajerskem gradu na Stattenbergu pri Slov. Bistrici. Stari Andrej je že znal glavne obrise kmečke zmage in pripovedoval navdušeno takole: »Sem vam že razložil, da so vložili statenberški podložniki radi Tahovega nasilja, grozodejstev ter teptanja pravice pritožbo na vladarja Karola. Tudi v tem slučaju se je pokazalo, da vrana vrani ne izključe oči. Gospoda drži skupaj od graščaka do najmogočnejšega cesarja. Ovadba in zahteva Slovenjebistričanov po pravici je bila zavrnjena z najvišjega mesta. Kaj je preostalo kmetom drugega nego samopomoč. Začeli so se shajati na tihem in so se posvetovali, kako bi se znebili neznosnega nasilja. Vse priprave so ostale gospodi prikrite in rodile večji uspeh, nego so ga pričakovali uporniki. Puntarji se pri Stattenbergu niso posluževali niti sile, ampak so se polastili gradu prav na lahek način z zvižajo. Nikolaj Kopriva iz Makol pri Poljčanah je bil skraja ključar, potem sodnik in naposled

Pobožni oče je imel izprisenega sina, ki je bil najrajši v družbi hudobnih tovarišev. Oče ga ni mogel spraviti na pravo pot. Čez nekaj časa je oče obolel in čutil je, da mu je umreti. Poklical je sina in mu je rekel: »Ne bom ti delal očitkov radi tvojega slabega življenja. Umrl bom in ti boš za menoj vse po dedoval. Zato pa mi izpolni zadnjo prošnjo, ki ti jo stavim.«

Sin je obljubil, da bo to prošnjo na vsak način izpolnil.

Tedaj mu je rekel oče: »Obljubi mi, da boš skozi dva meseca šel vsak večer za pol ure sam v svojo sobo

zračne višine v balonu, ki bo zgrajen po opazovanjih ter izkušnjah profesorja Piccarda. Dvig v zrak se bo izvršil v bližini Dunaja in nameravata letalca doseči višino 20 km.

7rakoplov dunajskih višinskih raziskovalcev gradi tvrdka Riedinger v Augsburgu v Nemčiji, odkoder je bil tudi balon profesorja Piccarda. Gondolo balona izdelujejo na Dunaju. Način gradbe gondole se razlikuje od Piccardove v toliko, da ima novejša dve steni. Gondola bo na ta način pritrjena na balon, da se bo ločila avtomatično (sama) od balona pri pristanku s pomočjo padala. Padalo bosta uporabila raziskovalca za slučaj, da bi bil balon uničen v nepredvidenih viharjih.

*

Desetletnica Katoliške Omladine v Mariboru. Katoliška Omladina slavi v soboto dne 13. in v nedeljo dne 14. februarja svojo desetletnico. V soboto ob sedmih zvečer razsvetljenje Omladinskega doma, obhod po mestu z godbo in sežiganje raketov na Piramidi. V nedeljo ob pol osmih zjutraj opravi presviti g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič zahvalno službo božjo, katere se udeležijo župnijska in druga društva z zastavami. V nedeljo ob pol petih popoldne se priredi slavnostna akademija, pri kateri nastopijo vsi društveni odseki z raznovrstnim sporedom. Pri akademiji bo sodelovalo do sto članov. Posetite prireditve iz mesta in iz okolice v najboljše številu, da tako poplačate požrtvovalnost delavnih Omladinov. Dvorana bo seveda zakurjena. Torej na svidenje!

Sv. Anton v Slov. goricah. Tukajšnje Prosvetno društvo je priredilo na Svečnico pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. kot gost Gasilnega društva Juršinci igro: »Revček Andrejček«. Ob tej priliki smo bili tako lepo sprejeti ter gostoljubno postreženi, da se čutimo dolžne,

da se tem potom tudi javno zahvaljujemo. Upamo, da bomo prijateljstvo, ki smo ga začeli, tudi nadaljevali. Bog živi Sentlovrenčane!

Vojnik. Tukajšnje izobraževalno društvo je imelo dne 17. januarja svoj občni zbor. Na tem občnem zboru se je izvolil tudi nov odbor, ki si je postavil kot eno svojih glavnih nalog, da poživljuje društveno knjižnico. Sedaj je knjižnico na novo uredil, nakupilo se je tudi precej novih knjig in zato vabimo vse ljubitelje lepih in dobrih knjig, da pridno obiskujejo našo knjižnico, ki je odprta vsako nedeljo pred in po deseti sv. maši.

*

Izpolnjeno prokletstvo.

Italijanski časnikar Italo Sullioti je objavil pred kratkem čudne okoliščine, od katerih je bila spremljana smrt njegovega prijatelja Andreja Tudesq, ki je bil znamenit potopisec pariškega lista »Journal«.

»Tako po vojni«, piše Sullioti, »se je podal Tudesq na potovanje okrog sveta. Obiskal je predvsem Indijo. Na potovanjih po Indiji sta ga spremljala francoski inženjer ter angleški oficir. Lepega dne je prodrla trojica v gozd pri Nepal, v kraj, ki je malo ali sploh nepoznan. Naenkrat so stali na sredini gozda pred razvalinami prastarega templja. Pred vhodom se je dvigal orjaški kip indijskega boga Šive, katerega je presegal kip boginje Kali. Indijski nosači in spremljevalci so svarili karavano, naj ne prestopi praga svetišča, a kljub svarilu so se podali trije Evropejci v notrajnost. Pred nje je stopil izza lian, ki so ščitile vhod, star duhovnik, ki jim je branil z dvignjenimi rokami vstop. Tudesq in njegova dva prijatelja so porinili starca na stran in se podali naprej v svetišče. Svečenik je stopil na kamen, kjer je pisal v zrak skrivnostna znamenja in izgovarjal zagonetne besede. Tudesq je pozval enega od indijskih spremljevalcev, naj mu raztolmači, kaj da prav za prav govori.

Duhovnikove besede so se glasile: »Naj se obesi za pete teh treh belih mož prokletstvo sv. Trimurtija! Vse tri naj doleti pred zaključkom leta božje maščevanje! Naj umrejo v dneh, ko svetli na nebu polna luna!«

Evropejci so se smejali in nadaljevali potovanje. V mestu Bombay so se razšli in je ubral vsak v drugi smeri pot v domovino. Pri prvi polni luni je umrl angleški oficir na mrzlici na krovu parnika, štiri tedne pozneje je postal inženjer smrtna žrtev železniške nesreče. Dober mesec za tem je obolet tudi Andrej Tudesq na bolezni, katere si zdravniki niso mogli razložiti. Njegovo stanje se je slabšalo od dneva do dneva in Francoz je umrl v hotelski sobi daleč proč od svoje domovine.

*

Trbnje. Čas je, da se enkrat zopet oglasimo v »Slovenskem gospodarju« in vsemu svetu razglasimo svoje novice. Evo jih! Silno se čuti tudi v našem skritem kraju pomanjkanje denarja. Lesna trgovina se komaj za silo še giblje in vsled tega se mnogo delovnega ljudstva le s težavo preživlja. Kmet ne more plačevati davkov, zato so mnogi sedaj zarubljeni. Ker drugače ne morejo spraviti svoje živine za primerno ceno v denar, so kmetje začeli doma klati in meso prodajati. In mesarji že prerokujejo višje cene mesu, če bodo kmetje vse sami doma poklali. Plemenske živine pa bo gotovo v spomladni manjkalo. Tudi v naši župni cerkvi so bile pretekle leto nekatere spremembe. Prižnica je bila prestavljena k Marijinemu oltarju na epistolsko stran, kjer je edini prostor zanjo. Ker smo bili dosedaj brez orgelj, smo si jih izposodili od podružne cerkve sv. Danijela. Popravljen in oglašil jih je znani veščak g. Ivan Končnik iz Legna pri Slovenjgradcu. Orglje sedaj lepo pojo in ljudje so zadovoljni in veseli. Slišimo tu-

deset let konjenik pri graščini. Ko je tirjal po trinajestletni službi plačilo v znesku 668 goldinarjev, mu je vzel Tahi prsni oklep, železne rokavice, dve puški in ga napodil. Miklavž Koprija, ki je poznal osebno vse navade v gradu, je zvalil z zvijačo neprevidne grajske stražarje iz gradu, katerega so zasedli za napad pripravljeni kmetje.

Zalibog so se zmagovalci zadovoljili le s prednjimi grajskimi stenami ter zunanjim obzidjem. Trinogu so pustili nepoškodovano notranjščino. Gospod Pavel mi je pravil, da je grajska uprava na Stattenbergu dražja in krasnejša, kakor v marsikateri knežji palači. Vse stene soban so pregrnjene s finimi turškimi preprogami. V gosposki sobi je dragoceno orožje: sedla, meči okovani s srebrom, uzde z zlato žvalo, oklepi ter oprsniki. Na dolgem hodniku je dvanajest skrinj, ki so polne raznovrstnega blaga: zlatnine in srebrnine. Bedasto prizanesljivi kmetje bi se bili lahko oškodovali z dragocenim pohištvo in drugimi stvarmi, a tega niso storili, ker so le želeli, rešiti se krutega tlačanstva, ne pa ropati

tuje blago. Poročila že ima naš grajski kovač, da se bodo pridružili slovenjebistriški zmagovalci Hrvatoma in pristopili k Gregoričevi kmečki vojski.

Ni še bil Belak dovolj razbohnel vesele novice s Stattenberga, že je bila nova na dnevnem redu. Vojvoda Ilija Gregorič je poslal v Bistriško dolino svojega odposlanca, ki se mudi v grajskih kovačnicah v Lesičnem že nekaj dni. In res! Ivica Peretič se je bil vrnil iz Gradca, kamor je bil odpeljal slepega Jurkoviča, da se pravda s Tahom in zahteva zaslišanje na najvišjem mestu radi oskrunitve ženske časti in najtežje telesne poškodbe. Ko je predal starega siromaka v prave roke, se je odpravil hitro domov v Brdovec, kamor je prinesel Gubčevi kmečki vladi in vojvodi Iliji Gregoriču najboljše vesti o upornem gibanju štajerskih kmetov. Vse je na nogah, le klika iz bojnega roga je treba in kmečko slovensko-hrvaška vojska se bo začela zbirati in oboroževati. Na zopetni poti iz Brdovca v Bistriško dolino je obiskal Peretič Bizeljko in Pišece. Za Bizeljčane in Pišečane je sprejel čast kapi-

in da se boš tam razgovarjal sam s seboj. Sin mu je to obljubil v roko.

Oče ga je blagoslovil in je umrl.

Po pogrebu se je vrnil sin v veselo svojo družbo in živel kakor prej.

Vsakega večera pa se je spomnil svoje obljube. V začetku mu je bila izvršitev nadelna. Misli si je pa, da bo vendar dva meseca izdržal. Pa glej! Odprle so se mu ob tem polurnem razmišljanju oči. Srce ga je obtoževalo. Spoznal je svojo krivico, razjokal se je in je postal drug človek.

Pobožni strugar.

V velikem mentu je živel zelo pobožen ter